C/2025/764

11.2.2025

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto

Tosiseikkoihin perustuva ja lainsäädännöllinen analyysi kolmansien maiden kansalaisten tehokkaasta kotouttamisesta EU:n työmarkkinoille

(oma-aloitteinen lausunto)

(C/2025/764)

Esittelijä: **Panagiotis GKOFAS**

Yhteisesittelijä: **José Antonio MORENO DÍAZ**

Neuvonantajat	Ioannis PAPADIMOS (esittelijän neuvonantaja, ryhmä III) Gemma PINYOL (yhteisesittelijän neuvonantaja, ryhmä II)
Komitean täysistunnon päätös	18.1.2024
Oikeusperusta	työjärjestyksen 52 artiklan 2 kohta
Vastaava jaosto	”työllisyys, sosiaaliasiat, kansalaisuus”
Hyväksyminen jaostossa	3.10.2024
Hyväksyminen täysistunnossa	4.12.2024
Täysistunnon numero	592
Äänestystulos (puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	137/2/7

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 Euroopan unionin työvoimaperusteista maahanmuuttoa koskevan kattavan politiikan kehittäminen on ollut hidasta ja vaivalloista Amsterdamin sopimuksen voimaantulon jälkeen. Sopimuksella EU:lle annettiin toimivaltaa päättää muuttoliikeasioista. EU:n politiikkaa säännellään EU:n direktiiveillä. Viime kädessä niiden avulla on kuitenkin pystytty pääsemään vain yhdenmukaistamisen vähimmäistasolle, jolloin jäsenvaltioille on jäänyt edelleen huomattavaa harkintavaltaa.

1.2 ETSK huomauttaa, että työntekijöiden järjestäytynyttä liikkuvuutta EU:ssa säännellään erittäin hajanaisella ja liian monimutkaisella kehyksellä, joka muodostuu toisaalta useista EU:n direktiiveistä ja toisaalta voimassa olevasta kansallisesta lainsäädännöstä. Erilaisia siirtotyöläisten ryhmiä säännellään erilaisilla direktiiveillä ja asetuksilla, joista kukin kattaa muuttoliikeprosessin eri näkökohtia ja vaiheita.

1.3 ETSK katsoo, että EU:n politiikka ei kuitenkaan täydennä kansallisia politiikkatoimia vaan kohdistuu pikemminkin samankaltaisiin työntekijäryhmiin. Tämä on erityisen ongelmallista korkeasti koulutettujen työntekijöiden kannalta, sillä he kuuluvat sekä määrällisesti että laadullisesti siihen työntekijäryhmään, jonka edustajia nimenomaan halutaan houkutella EU:hun ja joiden EU haluaa pysyvän alueellaan. EU:n ei pitäisi, eikä sen myöskään tarvitse, pyrkiä korvaamaan työperäiseen maahanmuuttoon liittyviä jäsenvaltioiden politiikkoja EU:n politiikalla, vaan unionin politiikan olisi pikemminkin täydennettävä ensin mainittuja. Lisäksi kaikki EU:n toimet olisi perusteltava huolellisesti suhteessa toissijaisuusperiaatteeseen.

1.4 Koska työvoimapula näyttäytyy yhteisenä eurooppalaisena haasteena, jonka suuruus vaihtelee sekä jäsenvaltioiden välillä että työmarkkinoiden eri alojen välillä ja joka voi liittyä alan tai ammatin työoloihin ja -ehtoihin, sen ratkaiseminenkin edellyttää yhteisiä toimia. EU:n yhtenäisten työmarkkinoiden potentiaalin hyödyntäminen sen sijaan, että toimitaan 27 erillisenä työmarkkinana, antaisi EU:lle paremmat mahdollisuudet kilpailla siirtotyöläisistä maailmanlaajuisessa osaajakilpailussa.

1.5 ETSK haluaa kiinnittää Euroopan komission huomion lyhyen aikavälin vaihtoehtoon, jonka avulla siirtotyövoima voitaisiin kotouttaa EU:hun. Tässä vaihtoehdossa voitaisiin muun muassa hyödyntää nykyistä alakohtaista toimintamallia yhdistettynä lainsäädäntöön, joka koskisi erityisesti EU:n teollisuuspolitiikan kannalta keskeisiä aloja. EU:n olisi pitkällä aikavälillä tähdättävä siihen, että se luo ja toteuttaa työvoiman muuttoliikettä koskevan yhteisen toimintalinjan, jolla vältetään sisäinen kilpailu. Toimintalinjalle olisi asetettava selkeät yhteiset tavoitteet ja määritettävä niiden saavuttamiseen sopivat keinot. Näin EU saavuttaisi aseman, jossa sillä olisi paremmat mahdollisuudet kilpailla kansainvälisesti.

1.6 Komitea korostaa tarvetta säätää selkeistä säännöistä, jotka koskevat muuttajien mahdollisuuksia saada työviisumeja ja -lupia, sekä huolehtia heidän tutkintotodistustensa ja ammattipätevyytensä tunnustamisesta. Muuttajien tutkintotodistusten tunnustamista koskevan ongelman ratkaisemiseksi ([1]) olisi tärkeää laatia eurooppalaiset ammattipätevyyttä koskevat normit.

1.7 ETSK kiinnittäisi erityistä huomiota tarpeeseen helpottaa muuttajien mahdollisuuksia päästä työmarkkinoille. Tähän tavoitteeseen olisi pyrittävä kehittämällä politiikkatoimia ja laatimalla toimintasuunnitelmia, joiden tarkoituksena on edistää muuttajien (erityisesti naisten) työmarkkinaosallisuutta vastaamalla heidän erityistarpeisiinsa ja kehittämällä hallitusten, ammattijärjestöjen, yhteiskunnallisten toimijoiden ja työnantajajärjestöjen välille muuttajien ammatillisen koulutuksen suunnitteluun ja rahoittamiseen liittyvää tehokasta yhteistyötä sekä huolehtimalla siitä, että myös turvapaikanhakijoille ja pakolaisille on tarjolla kieli- ja kansalaistaitokursseja.

1.8 ETSK korostaa, että on tärkeää varmistaa, että muuttajayhteisöjen virallisesti tunnustamilla edustajilla on yhteys yksityisen ja julkisen sektorin sekä ammattiliittojen edustajiin. Komitea painottaa myös, että muuttajayhteisöjen on tärkeää päästä osallistumaan kansalaistoimintaan. Muuttajien ja pakolaisten kotouttamista käsittelevän eurooppalaisen neuvoston (*European Council for the Integration of Migrants and Refugees*, ECIMR) perustaminen olisi oiva yleiseurooppalainen aloite, jonka avulla tunnustetut muuttajayhdistykset ja -yhteisöt voitaisiin liittää eri eurooppalaisiin foorumeihin.

1.9 Epävirallisilla työmarkkinoilla työskentelevät laittomat muuttajat palkataan usein matalan osaamistason töihin. Käytössä on maassa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten työnantajiin kohdistettavia seuraamuksia ja toimenpiteitä koskeva EU:n lainsäädäntökehys (direktiivi 2009/52/EY). Jotta kolmansien maiden kansalaiset eivät tulisi Eurooppaan laittomia väyliä pitkin, lähtömaiden kanssa tehtäviin kahdenvälisiin sopimuksiin voisi sisältyä laittomien muuttajien laillistaminen ja rinnakkaissopimuksia pääsystä matalan osaamistason työhön tai kausityöhön. Lähtömaan olisi sitten otettava takaisin kaikki henkilöt, jotka yrittävät tulla EU:hun laittomasti.

1.10 ETSK kiinnittää erityistä huomiota turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten tilanteeseen ja muistuttaa, että näihin ryhmiin kuuluvien pääsyä työmarkkinoille ja ryhtymistä itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi rajoitetaan usein hallinnollisesti. Turvapaikanhakijat pääsevät välittömästi työmarkkinoille vain muutamissa Euroopan maissa.

1.11 ETSK korostaa, että sellaisten rekrytointitoimistojen toiminta, joiden on todettu turvautuneen epäeettisiin käytänteisiin tai syyllistyneen väärinkäytöksiin, on tärkeää tosiasiallisesti kieltää. Toimistoista, joiden on todettu syyllistyneen työntekijöiden hyväksikäyttöön, on myös tärkeää pitää yllä mustia listoja. Komitea toivoo, että työnantajia kielletään tekemästä sopimuksia mustalla listalla olevien toimistojen kanssa ja että noudattamatta jättämisestä määrättäisiin seuraamuksia.

1.12 ETSK ehdottaa sellaisen Euroopan tason mekanismin (seurantakeskuksen) perustamista, johon keskitettäisiin lainsäädäntökehysten kehittämiseen liittyvä neuvonta seuraavissa asioissa: muuttoliikkeeseen liittyvien kysymysten sääntely, kulttuurienvälisten kehityshankkeiden tukeminen, hyväksikäytön torjunta sekä tutkijoiden, poliittisten päättäjien ja muuttoliikeongelmien parissa työskentelevien kansalaisyhteiskunnan edustajien välisen keskustelun edistäminen.

1.13 ETSK toivoo, että kouluissa laadittaisiin koulutusohjelmia, joiden tavoitteena olisi lisätä eri kulttuurien, kielten ja uskontojen tuntemusta, ja olisi myös valmis kannattamaan muuttajien aktiivista osallistumista poliittisten puolueiden, ammattiliittojen sekä muuttajayhteisöjen toimintaan. On niin ikään tärkeää edistää molemminpuolista ja vastavuoroista tietämystä sosiaalisista ja kulttuurisista eroista ja sitä kautta parantaa vastaanottavien yhteisöjen ja muuttajayhteisöjen keskinäistä ymmärrystä. Tässä yhteydessä kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden rooli voisi olla ratkaisevan tärkeä, sillä ne voivat auttaa kehittämään valistuneempia yhteiskuntia ja siten toimia yhteystahona vastaanottavissa yhteiskunnissa.

([1]) EUVL C, C/2024/4067, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4067/oj, https://www.eesc.europa.eu/fi/our-work/opinions-information-reports/opinions/talent-mobility-package.

1.14 ETSK suhtautuu suosiollisesti siihen, että edistetään asetuksen (EU) N:o 1231/2010 ([2]) soveltamista sosiaaliturvan yhteensovittamista koskevien EU:n sääntöjen ulottamiseksi koskemaan unionissa laillisesti oleskelevia EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisia, jotka ovat rajatylittävissä tilanteissa, sillä komitea katsoo, että tämä on yksi muuttajien sosiaalisen osallisuuden ja kotoutumisen sekä vastaanottavien maiden vaurauden tärkeimmistä edellytyksistä.

1.15 ETSK toivoo, että kahden tärkeimmän kotouttamisrahaston, AMIF:n ja ESR+:n, täydentävyydestä huolehtimalla päästäisiin tilanteeseen, jossa EU:n rahoitusta olisi paremmin, saumattomammin ja runsaammin saatavilla. Tätä varten olisi esimerkiksi toteutettava koordinointimekanismeja kansallisella tasolla ja varmistettava, että ESR+:n ohjelmien sosiaalista osallisuutta koskeva osa on muuttajien ja pakolaisten käytettävissä, sillä jäsenvaltioilla ei ole nykyisellään velvollisuutta osoittaa muuttajille minkäänlaista osuutta sosiaaliseen osallisuuteen varatuista 25 prosentista.

1.16 ETSK suhtautuu myönteisesti siihen, että ulkoista ulottuvuutta vahvistetaan tukemalla kehitysyhteistyötä, muuttoliikediplomatiaa ja työvoiman muuttoliikettä koskevia alueellisia yhteistyökehyksiä EU:n välittömässä naapurustossa ja sen ulkopuolella. Alueellisilla aloitteilla voidaan helpottaa lähtö-, kauttakulku- ja kohdemaiden keskinäistä vuoropuhelua, tietojenvaihtoa ja politiikan koordinointia, edistää yhdenmukaistettuja muuttoliikkeen hallintatapoja ja vastata yhteisiin haasteisiin, kuten laittomaan muuttoliikkeeseen, salakuljetukseen ja ihmiskauppaan.

1.17 ETSK kannustaa tarkastelemaan kiertomuuttoa edistäviä mekanismeja, joiden avulla muuttajat voisivat siirtyä väliaikaisesti lähtö- ja kohdemaastaan toiseen, sillä näin voitaisiin maksimoida sekä lähtö- että vastaanottajamaiden edut ja minimoida mahdolliset sosiaaliset ja taloudelliset haasteet.

1.18 ETSK katsoo, että Euroopan talouskasvu riippuu tulevaisuudessa siitä, kykeneekö Eurooppa hyödyntämään nykyistä paremmin ihmisten taitoja ja kykyjä ja edistämään innovatiivisia teknologioita ja yrityksiä. Olisikin pyrittävä ensisijaisesti poistamaan muuttajien työmarkkinoille pääsyn esteet ja tarjoamaan heille mahdollisuuksia kehittää taitojaan ja kykyjään. Koska nykyiset toimenpiteet ovat hajanaisia ja epätäydellisiä, tarvitaan laajempi uudistusohjelma, jolla pyritään varmistamaan taloudellinen kilpailukyky ja EU:lle mahdollisuus olla aidosti mukana osaajista käytävässä maailmanlaajuisessa kilpailussa. On sanomattakin selvää, että työvoiman muuttoliikettä koskevaa eurooppalaista politiikkaa on parannettava. Omaksumalla kattavan ja koordinoidun toimintatavan EU voi käyttää hyödykseen työvoiman liikkuvuuden tarjoamat mahdollisuudet ja vauhdittaa näin talouskasvua, vastata väestöhaasteisiin, edistää sosiaalista osallisuutta ja puolustaa kaikkien työntekijöiden oikeuksia.

2. **Yleiskatsaus työvoiman muuttoliikkeen nykysuuntauksiin EU:ssa**

2.1 **Uusi muuttoliike- ja turvapaikkasopimus** toimii EU:n yleisenä turvapaikanhakijoita koskevana sääntelykehyksenä. Euroopan parlamentin ja neuvoston välillä aikaansaatu poliittinen yhteisymmärrys on luonut pohjan hallita muuttoliikettä tavalla, jonka toivotaan osoittautuvan oikeudenmukaiseksi, tehokkaaksi ja kestäväksi pitkällä aikavälillä.

2.2 EU:n tasolla on lisäksi käytössä **laillisia väyliä**, joihin kuuluu useita direktiivejä, kuten EU:n sinistä korttia koskeva direktiivi, kausityöntekijöitä koskeva direktiivi, yrityksen sisäisiä siirtoja koskevan direktiivi, EU:ssa pitkään oleskelleita henkilöitä koskeva direktiivi, yhdistelmälupadirektiivi sekä opiskelijoita ja tutkijoita koskeva direktiivi. On huomattava, että EU:n neuvosto hyväksyi 12. huhtikuuta 2024 pidetyssä lopullisessa äänestyksessään tarkistetun yhdistelmälupadirektiivin. Uudelleenlaaditun säädöksen tarkoituksena on parantaa hakuprosesseja, lisätä liikkuvuutta työmarkkinoilla ja helpottaa hyväksikäytön torjuntaa ([3]).

2.3 EU on edelleen sitoutunut huolehtimaan siitä, että suojelun tarpeessa oleville eli heikoimmassa asemassa oleville pakolaisille on **EU:n uudelleensijoittamisohjelmien** kautta mahdollisuus tulla Eurooppaan turvallisia ja laillisia väyliä pitkin ilman, että heidän tarvitsee turvautua rikollisiin salakuljetusverkostoihin tai vaarantaa henkeään vaarallisilla reiteillä.

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1231/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, asetuksen (EY) N:o 883/2004 ja asetuksen (EY) N:o 987/2009 ulottamisesta koskemaan niitä kolmansien maiden kansalaisia, joita nämä asetukset eivät yksinomaan heidän kansalaisuutensa vuoksi vielä koske (EUVL L 344, 29.12.2010, s. 1).

([3]) Ks. https://www.consilium.europa.eu/fi/press/press-releases/2024/04/12/legal-migration-council-gives-green-light-to-single-work-and-stay-permit-for-non-eu-nationals/.

2.4 Lisäksi käytössä on **EU:n osaajareservi**, jonka tavoitteena on helpottaa kysynnän ja tarjonnan kohtaamista. **Osaajien liikkuvuutta koskevaan pakettiin** ([4]) kuuluvan **EU:n osaajareservin** ([5]) avulla pyritään edistämään työnhakijoiden rekrytointia EU:n ulkopuolisista maista ammatteihin, jotka kärsivät työntekijäpulasta kaikilla osaamisen tasoilla kaikkialla EU:ssa. Osaajareservissä otetaan huomioon, että työvoiman ja työpaikkojen kohtaamisen helpottaminen sekä yhdenvertaisten ja oikeudenmukaisten työehtojen ja -olojen varmistaminen kolmansien maiden kansalaisille voi auttaa houkuttelemaan osaajia EU:n ulkopuolisista maista ([6]).

2.5 Komissio esitteli hiljattain **työvoimapulaa ja osaamisvajetta koskevan toimintasuunnitelman**. Suunnitelmassa esitetään toimia viidelle osa-alueelle ([7]). Toimet on määrä toteuttaa nopeasti EU:n, jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten tasolla, ja ne liittyvät muun muassa tuen antamiseen aliedustettujen ihmisten aktivoimiseksi työmarkkinoilla, osaamisen kehittämisen ja koulutuksen tukemiseen sekä tiettyjen alojen työolojen ja -ehtojen parantamiseen.

2.6 EU:n tason direktiivien ja asetusten lisäksi kullakin jäsenvaltiolla on oma **kansallinen muuttoliikepolitiikkansa**, jolla säännellään työvoiman muuttoliikettä. Näihin politiikkoihin voi sisältyä erityyppisiä ammattityöntekijöille, opiskelijoille, tutkijoille ja muille maahanmuuttajaryhmille tarkoitettuja työ- ja oleskelulupia ja järjestelyjä.

2.7 Joillakin jäsenvaltioilla on EU:n ulkopuolisten maiden kanssa työvoiman muuttoliikkeen helpottamiseen tähtääviä **kahdenvälisiä sopimuksia**. Sopimukset voivat kattaa tiettyjä aloja tai työntekijäryhmiä, ja niissä voidaan määrätä yksinkertaistetuista työhönottoa, työlupia ja oleskelua koskevista menettelyistä.

3. **Yleistä**

3.1 ETSK on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että kolmansista maista tulevaa työvoimaa varten tarkoitettujen EU:hun suuntautuvien väylien luominen on ehdottomasti keskeinen osa kattavaa ja tasapainoista muuttoliikepolitiikkaa. Kuten komissio toteaa, laillisten väylien luominen Eurooppaan työskentelemään tulevia varten auttaa purkamaan laittomiin maahantuloväyliin kohdistuvaa painetta ja on EU:lle ja sen jäsenvaltioille myös keino houkutella osaajia, mikä kasvattaa osaltaan koko unionin taloudellista vaurautta.

3.2 Lisäksi komitea huomauttaa, että myös väestökehitykseen liittyvät paineet luovat työvoiman tarvetta, minkä vuoksi väestörakenne on Euroopassa keskeinen tekijä muuttoliikkeen kannalta. Se on seikka, joka voi muuttaa käsityksiä. Jäsenvaltioiden on kiireellisesti vastattava työvoimatarpeisiinsa mutta myös vahvistettava sosiaaliturva- ja eläkejärjestelmiään. Ennakoivilla muuttoliikepolitiikoilla voitaisiin parantaa merkittävästi Euroopan väestötilannetta.

3.3 Euroopan työvoiman supistumisella, jonka määrä vaihtelee jäsenvaltioiden ja työmarkkinoiden eri alojen välillä ja joka voi liittyä alan tai ammatin työoloihin ja -ehtoihin, on mittavia taloudellisia seurauksia, kun eläkkeitä rahoittavien määrä sekä kulutus vähenevät ja sosiaalinen suojelu on rajallisempaa. Työikäisen väestön määrä pienenee, mikä johtaa työvoimapulaan useilla aloilla, kuten terveydenhuolto-, sosiaalihuolto-, maatalous-, rakennus-, majoitus- ja ravitsemis-, ruokahuolto-, tietotekniikka- ja rahoituspalvelualalla. Niinpä muuttoliikkeestä voisi olla Euroopalle hyvinkin paljon hyötyä, joskin se edellyttää tarvittavien poliittisten toimenpiteiden toteuttamista.

([4]) Osaajien liikkuvuudesta 15. marraskuuta 2023 annettu komission tiedonanto (COM(2023) 715 final).
([5]) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi EU:n osaajareservin perustamisesta (COM(2023) 716 final).
([6]) EUVL C, C/2024/4067, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4067/oj.
([7]) Tuetaan aliedustettujen ihmisten aktivointia työmarkkinoilla.
— Tuetaan osaamisen kehittämistä ja koulutusta.
— Parannetaan tiettyjen alojen työoloja ja -ehtoja.
— Parannetaan työntekijöiden ja oppijoiden oikeudenmukaista liikkuvuutta EU:n sisällä.
— Houkutellaan osaajia EU:n ulkopuolelta.
https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=fi&catId=89&furtherNews=yes&newsId=10790.

3.4 Muuttoliikkeen vastaisessa populistisessa retoriikassa väitetään usein, että muuttajat kuormittavat merkittävästi sosiaaliturvajärjestelmiä. ETSK muistuttaa kuitenkin, että OECD:n tuoreessa tutkimuksessa ([8]), jossa käsitellään muuttoliikkeen vaikutuksia kaikkien Euroopan OECD-maiden julkiseen talouteen, osoitetaan muuttajien maksamien verojen ja sosiaaliturvamaksujen ylittävän määrältään heille maksettavat yksilölliset etuudet.

3.5 ETSK pitää valitettavana, että muuttajien EU:n työmarkkinoille pääsyn varmistamisessa on monia haasteita, vaikka työvoimatarpeet ovat tiedossa. Haasteina ovat muun muassa oikeudelliset sekä kieleen ja kulttuuriin liittyvät esteet, syrjintä ja ennakkoluulot, osaamisen tunnustaminen sekä tutkintojen arvioiminen ja tunnustaminen, liikkuvuusrajoitukset, sosiaalinen syrjäytyminen ja kotouttamiseen liittyvät ongelmat sekä joissakin tapauksissa sosiaalisen suojelun niukkuus ja hyväksikäyttöön perustuvat työolot ja -ehdot ([9]).

3.6 ETSK katsoo, että osallistuminen kansalaistoimintaan on erittäin tärkeää, sillä sen kautta kolmansien maiden kansalaiset voivat tuntea kuuluvansa vastaanottavan maan yhteiskuntaan. Kansalaistoimintaan osallistuminen luo myös edellytyksiä tutustumiselle, kumppanuudelle ja vastavuoroiselle hyväksynnälle.

3.7 Useat jäsenvaltiot ovat perustaneet tiettyihin kuntiin muuttajien ja pakolaisten kotouttamisneuvostoja, ja komitea katsoo, että tätä hyvää toimintamallia voitaisiin hyödyntää myös laajemmin yleiseurooppalaisella tasolla. Muuttajien ja pakolaisten kotouttamista käsittelevä eurooppalainen neuvosto olisi luonteeltaan neuvoa-antava, ja sen tavoitteena olisi tukea kotouttamista ja lisätä kolmansien maiden kansalaisten tietämystä EU:n rakenteista ja menettelyistä.

3.8 ETSK painottaa, että muuttoliike olisi nähtävä mahdollisuutena eikä uhkana. Euroopan tason koordinoidun muuttoliikepolitiikan puuttuminen on luonut pohjaa Euroopan väestön keskuudessa heränneille perusteettomille peloille, joita tietyt poliittiset voimat ja tiedotusvälineet ovat sittemmin hyödyntäneet maalatakseen muuttoliikkeestä vääristyneen uhkakuvan.

3.9 ETSK haastaa yleisen harhakäsityksen, jonka mukaan muuttajat ovat uhka paikalliselle väestölle, koska he vievät heidän työpaikkansa ja käyttävät hyväkseen sosiaaliturvajärjestelmiä. Komitea kiinnittää komission, jäsenvaltioiden viranomaisten ja unionin kansalaisten huomion niihin myönteisiin vaikutuksiin, joita muuttoliikkeellä on Euroopan talouskehitykseen, ja peräänkuuluttaa eurooppalaisia politiikkatoimia, joilla edistettäisiin muuttoliikkeen tarjoamien mahdollisuuksien täyttä hyödyntämistä.

3.10 ETSK pitää myönteisenä tietona sitä, että äskettäin päätökseen saatettu EU:n sinistä korttia koskevan direktiivin tarkistus sekä yhdistelmälupadirektiivin meneillään olevat uudistukset voivat auttaa parantamaan niiden soveltamista. Esimerkiksi laskemalla ja joustavoittamalla sinisen kortin kelpoisuuskynnyksiä voidaan laajentaa sen soveltamisalaa. Yhdistelmälupadirektiivin ehdotettu uudelleenlaatiminen, jolla pyritään yksinkertaistamaan ja selkeyttämään sen soveltamisalaa, saattaa tehostaa sen käytännön soveltamista, joskaan direktiivissä ei käsitellä sellaisten muuttajien pääsyedellytyksiä, joiden osaamistaso on matala tai keskitasoa.

3.11 ETSK on tyytyväinen siihen, että EU:n osaajareservi ([10]) voi auttaa koordinoimaan jäsenvaltioiden politiikkatoimia. Komitea on tyytyväinen myös siihen, että osaajareserviin sisältyy sisäänrakennettuja suojatoimia, joilla pyritään estämään hyväksikäyttö ja epäreilut käytännöt, ja huomauttaa, että EU:n osaajareservin kautta palvelukseen otettavilla kolmansien maiden kansalaisilla on työelämässä myös EU:n lainsäädännön ja periaatteiden noudattamisen osalta samat oikeudet ja velvollisuudet kuin EU:n työntekijöillä. Näin voidaan varmistaa sujuva kotoutuminen paikallisyhteisöihin.

([8]) *International Migration Outlook 2021,* © OECD 2021, s. 121.

([9]) Ks. ETSK:n tutkimus kausityöntekijöistä, Rossella Soldi ja Simona Cavallini, 22. huhtikuuta 2023 – tarkistettu 12. toukokuuta 2023, https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-05-23-186-en-n.pdf.

([10]) EUVL C, C/2024/4067, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4067/oj.

3.12 ETSK toteaa, että jäsenvaltiot voivat itse päättää, miten ne saavuttavat jonkin direktiivin tavoitteet, ja niillä on näin ollen laaja harkintavalta sen saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä. Komitea pitää valitettavana sitä, että lainsäädäntökehys on suurelta osin irrallaan EU:n keskeisistä politiikanaloista. Jäsenvaltioiden epäröinti hyödyntää EU:n lainsäädäntöä johtuu epäilemättä siitä, että EU:n säännöt sallivat jäsenvaltion kannalta edullisempien säännösten vahvistamisen kansallisen lainsäädännön puitteissa. Tästä syystä työvoiman muuttoliikettä koskeva EU:n säännöstö pikemminkin vahvistaa kuin haastaa tai täydentää kansallisia mieltymyksiä. Kansallisiin ratkaisuihin tukeutuminen ei ratkaise ongelmaa, sillä EU:n sisäinen kilpailu johtaa todennäköisesti eroihin jäsenvaltioiden kyvyssä saavuttaa EU:n teollisuusstrategian tavoitteet.

Bryssel 4 päivänä joulukuuta 2024.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Oliver RÖPKE